

Uniwersytet Medyczny w Łodzi
Wydział Wojskowo-Lekarski

Agnieszka Nowakowska

Rozprawa na stopień doktora nauk medycznych

**Zaburzenia psychiczne i funkcjonowania społecznego kombatantów i osób
represjonowanych w latach 1940-1956**

Promotor: Prof. SAN dr hab. n. med. Wojciech Gruszczyński Kierownik Katedry Zdrowia i Psychologii Klinicznej Społecznej Akademii Nauk

Recenzenci: prof. dr hab. Józef Kocur;
prof. dr hab. Marta Makara-Studzińska;

STRESZCZENIE

Zaburzenia stresowe pourazowe, a także trudności w codziennym funkcjonowaniu w populacji osób uczestniczących w działaniach zbrojnych podczas II wojny światowej lub będących ofiarami tych działań nadal wzbudzają zainteresowanie wielu badaczy zarówno polskich jak i zagranicznych.

Cel. Celem głównym pracy było poznanie odległych skutków: psychicznych, somatycznych i funkcjonowania społecznego u osób po przebytych zdarzeniach traumatycznych w latach 1940-1956.

Materiał. Badaniami objęto grupę 97 osób. Grupę badaną (GB) stanowiło 58 osób będących kombatantami i osobami represjonowanymi w latach 1940-1956. Wszystkie te osoby przeżyły traumatyczne zdarzenia życiowe w związku z udziałem w działaniach zbrojnych bądź ich skutkami, a mianowicie uwięzieniem w obozie koncentracyjnym, w getcie, w więzieniu stalinowskim, w obozie pracy lub na robotach przymusowych. Represje dotyczyły również osób cywilnych. Grupę kontrolną (GK) stanowiło 39 osób. Osoby te nie brały udziału w żadnej walce, nie doznały represji w latach 1940-1956.

Metody. W badaniu wykorzystano: Kwestionariusz Socjodemograficzno- Medyczny (w opracowaniu własnym) – składający się z pytań dotyczących podstawowych informacji na temat badanego. Szczególnej analizie poddano traumatyczne wydarzenia życiowe w latach 1940-1956. W kwestionariuszu zawarto również pytania oceniające stan psychiczny badanego oraz kryteria zespołu stresu pourazowego (PTSD) i złożonego zespołu stresu pourazowego (DESNOS); Rutynowe badanie psychiatryczne (w domu badanego) z wykorzystaniem: Skali Depresji Becka, Ateńskiej Skali Bezsenności, Kwestionariusza SF-36.

Wyniki. Przeżycie traumy związanej z represjami w okresie 1940-1956 spowodowało zwiększenie dysfunkcji w zakresie zdrowia psychicznego pod postacią zaburzeń nastroju,

lękowych, zaburzeń snu w porównaniu z osobami nierepresjonowanymi.

Analiza kryteriów diagnostycznych Zespołu Stresu Pourazowego (PTSD) oraz objawów Złożonego Zespołu Stresu Pourazowego (DESNOS) wykazała istotne statystycznie różnice dla większości badanych zmiennych.

Współchorobowość była istotnie większa w grupie osób represjonowanych niż w grupie kontrolnej.

Wyniki kwestionariusza SF36 wskazują, że kombatanci i osoby represjonowane gorzej oceniali swój stan zdrowia i gorzej funkcjonowali.

Wnioski. W badanej populacji osób represjonowanych w latach 1940-1956 stwierdzono istotnie wyższe wskaźniki dotyczące zaburzeń psychicznych, somatycznych, jakości życia i funkcjonowania społecznego.

Szymon Sliw

PROMOTOR

Agnieszka Nowakowska

DOKTORANT